

Simona Semenič: sedem kuharic, štirje soldati in tri sofije

Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

Predstava *sedem kuharic, štirje soldati in tri sofije* je v številnih ozirih gledališko delo, kakršna je treba v slovenskem prostoru skorajda iskati z lupo; v najboljšem možnem pomenu te fraze. Morda bi se dalo reči celo, da gre (splošneje gledano torej) za umetniško delo, kakršnih je malo.

Prvič: predstava je praižvedba slovenske (z Grumovo nagrado ovenčane) drame Simone Semenič, kar je (žal) samo po sebi vredno pohvale; slovenska dramatika je namreč naravnost srhljivo spregledana (tako v polju literature kot v teatru, kjer so postavitve redke). Drugič: besedilo (po mnenju avtorice kritike) sicer ni izjemno, je pa vsekakor kakovostno in se v pravi smeri loteva nekaterih pomembnih, pogosto zapostavljenih tematik. Moteče je sicer, recimo, da se Simona Semenič izraziteje naslanja na prvi val feminizma, zaradi česar stik z zdajšnjostjo morda ni najlepše izpeljan (kritika postfeminizma pa tudi ne), s čimer besedilo izgubi nekaj moči na sporočilni ravni, obenem pa drama na idejni ravni večkrat zapade v floskule, kot so: »Zgodovina je ženske potisnila v pozabo«, »Ljudstvo je del represivnega kolesja države«, »Krivda je kolektivna« itd., ki jih ne prevpraša zadovoljivo. Hkrati gre – in to je seveda bolj bistveno – za besedilo, ki pogumno postavi v ospredje žensko vprašanje, dekonstrukcijo zgodovine, državno (in ljudsko) represijo ter nasilje, tematike pa predstavi v izbrušenem in večšem jeziku, podkrepjenem s prefinjeno, dobro učinkujočo grotesko.

Tretjič: le redko – in to je najbolj impresivno – imamo opraviti s tako natančno, vestno in estetsko

Gledališče

navdušujoče postavljeno predstavo, v kateri režijsko vse tako natanko deluje ter obenem iz teksta iztisne vse njegove kvalitete ter ga inovativno podpira. Naj gre za premišljene črno-bele kostume soldatov in kuharic, ki jih lahko razbiramo kot poudarek na črno-belem, rigidnem delovanju sistema, ki ne dopušča odstopanj, ali pa tanke, bež obleke sofij, ki lahko simbolizirajo izjemnost njihovega poguma ter inteligence, hkrati pa odstopanje od povprečja, naj gre za steklo, za katerim izgine ena od sofij in pokaže izkrivljeno ogledalo občinstvu (»resnica« ni nikoli tako enoznačna kot podoba v pravem ogledalu), naj gre za videoreprezentacije eksekucij, ki so odlično kadrirane, simbolno ustrezno podprte (fin je motiv »kozarčka ta kratkega«, ki si ga privoščijo rabelj ter vojaki pred usmrčitvama) ter pretresljive brez odvečnega patosa, naj gre za drobne, natančne elemente, kot je križ, ki visi nad glavami sofij in se polni z njihovo krvjo kot v opomin krvavi »civilizirani« katoliški zahodnjaški družbi, ali pa naj, ne nazadnje, gre za izvrstno spopadanje s hitrim, nepreglednim me-

njavanjem replik (sicer zelo dobro spisanih) – Diego de Brea ostaja trdno, povsem jasno zasidran v natančno premišljeni estetiki, ki učinkovito podpira idejno raven postavitve, hkrati pa vzpostavlja izjemno močno, bogato atmosfero, v kateri se mešajo strah, groza in agresija, a so dopolnjeni z grotesko in grenkim cinizmom.

Ne glede na to, da je besedilo vsekakor velik gledališki izziv, ker so replike izrazito frfotave, namerno (učinkovito) »zmedene«, da je težko slediti, kdo govori (ta efekt utrdi govor skozi mikrofone, zaradi česar ta ni več nekaj subjektivnega, temveč kolektivnega, kar je idejno zelo smiselno), in je predstava zelo večplastna, mrgoleča od dogajanja, in se odvija v izrazito hitrem ritmu, daje to odrsko delo presenetljiv občutek izredno lepe celote, zaradi česar ga je užitek gledati. Edino, kar je mogoče očitati predstavi, so nekatere pomanjkljivosti (predvsem prehitri zaključki in preveč črno-bele obravnave nekaterih vprašanj), ki se vpisujejo v sporočilnost predstave, a so bolj stvar teksta kot uprizoritve. Vsekakor zelo lepo gledališko delo. **ANJA RADALJAC**

